

ΟΔΗΓΙΑ 2002/19/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 7ης Μαρτίου 2002

σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 95,

την πρόταση της Επιτροπής ⁽¹⁾,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο) ⁽⁴⁾, ορίζει τους στόχους ενός κανονιστικού πλαισίου που καλύπτει τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων των σταθερών και κινητών τηλεπικοινωνιακών δικτύων, των δικτύων καλωδιακής τηλεόρασης, των δικτύων επίγειων ραδιοηλεκτρονικών εκπομπών, των δορυφορικών δικτύων και των δικτύων του Διαδικτύου, που χρησιμοποιούνται για τη φωνητική τηλεφωνία, την τηλεομοιοτυπία ή τη μετάδοση δεδομένων ή εικόνων. Τα εν λόγω δίκτυα δύνανται να έχουν αδειοδοτηθεί από τα κράτη μέλη, βάσει της οδηγίας 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση) ⁽⁵⁾ ή βάσει παλαιότερων κανονιστικών μέτρων. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας ισχύουν για εκείνα τα δίκτυα που χρησιμοποιούνται για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαθέσιμων στο κοινό. Η παρούσα οδηγία καλύπτει την πρόσβαση και τη διασύνδεση μεταξύ προμηθευτών υπηρεσιών. Τα μη δημόσια δίκτυα δεν υπέχουν υποχρεώσεις δυνάμει της

παρούσας οδηγίας, πλην των περιπτώσεων κατά τις οποίες, επειδή επωφελούνται από την πρόσβαση στα δημόσια δίκτυα, ενδέχεται να υπόκεινται σε όρους που καθορίζουν τα κράτη μέλη.

(2) Οι υπηρεσίες που παρέχουν περιεχόμενο, όπως η προσφορά προς πώληση δέσμης περιεχομένου ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών εκπομπών, δεν καλύπτονται από το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

(3) Στον όρο «πρόσβαση» αποδίδονται πολλές ερμηνείες και, συνεπώς, είναι αναγκαίο να οριστεί με ακρίβεια η χρήση του όρου αυτού στην παρούσα οδηγία, χωρίς να θίγεται ο τρόπος χρήσης του σε άλλα κοινοτικά μέτρα. Ένας φορέας εκμετάλλευσης μπορεί να έχει στην κυριότητά του το βασικό δίκτυο ή τις βασικές ευκολίες ή να μισθώνει μέρος ή το σύνολο αυτών.

(4) Η οδηγία 95/47/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, σχετικά με τη χρήση προτύπων για τη μετάδοση τηλεοπτικού σήματος ⁽⁶⁾, δεν επέβαλε συγκεκριμένο σύστημα μετάδοσης ψηφιακής τηλεόρασης ή απαίτηση υπηρεσίας, και αυτό παρείχε τη δυνατότητα στους παράγοντες της αγοράς να αναλάβουν πρωτοβουλία και να αναπτύξουν κατάλληλα συστήματα. Μέσω του Digital Video Broadcasting Group, οι συντελεστές της ευρωπαϊκής αγοράς ανέπτυξαν μια ομάδα συστημάτων τηλεοπτικής μετάδοσης, τα οποία υιοθέτησαν ραδιοηλεκτρονικοί φορείς σε ολόκληρο τον κόσμο. Αυτά τα συστήματα μετάδοσης έχουν τυποποιηθεί από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων (ETSI) και έχουν συμπεριληφθεί στις συστάσεις της Διεθνούς Ένωσης Τηλεπικοινωνιών (ITU). Όσον αφορά τη ψηφιακή τηλεόραση ευρείας οθόνης, το σχήμα 16:9 είναι το σχήμα αναφοράς της τηλεοπτικής υπηρεσίας και των προγραμμάτων ευρείας οθόνης, και επί του παρόντος έχει καθιερωθεί στις αγορές των κρατών μελών, με την απόφαση 93/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 1993, σχετικά με τη θέσπιση σχεδίου δράσης για την εισαγωγή προηγμένων τηλεοπτικών υπηρεσιών στην Ευρώπη ⁽⁷⁾.

(5) Σε μία ανοιχτή και ανταγωνιστική αγορά, δεν θα πρέπει να υπάρχουν περιορισμοί που αποτρέπουν τις επιχειρήσεις να διαπραγματεύονται ρυθμίσεις πρόσβασης και διασύνδεσης μεταξύ τους, ιδίως σε διασυνοριακές συμφωνίες, με την επιφύλαξη των κανόνων περί ανταγωνισμού της συνθήκης.

⁽¹⁾ ΕΕ C 365 E, 19.12.2000, σ. 215 και ΕΕ C 270 E, 25.9.2001, σ. 161.

⁽²⁾ ΕΕ C 123 της 25.4.2001, σ. 50.

⁽³⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 1ης Μαρτίου 2001 (ΕΕ C 277 της 1.10.2001, σ. 72), κοινή θέση του Συμβουλίου της 17ης Σεπτεμβρίου 2001 (ΕΕ C 337, 30.11.2001, σ. 1) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2001 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα). Απόφαση του Συμβουλίου της 14ης Φεβρουαρίου 2002.

⁽⁴⁾ Βλέπε σελίδα 33 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

⁽⁵⁾ Βλέπε σελίδα 21 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 51.

⁽⁷⁾ ΕΕ L 196 της 5.8.1993, σ. 48.

- Κατά την επίτευξη μιας αποτελεσματικότερης και πραγματικά πανευρωπαϊκής αγοράς, με ουσιαστικό ανταγωνισμό και μεγαλύτερες δυνατότητες επιλογής και ανταγωνιστικών υπηρεσιών στους καταναλωτές, οι επιχειρήσεις που λαμβάνουν αιτήσεις πρόσβασης ή διασύνδεσης θα πρέπει, κατ' αρχήν, να συνάπτουν τις σχετικές συμφωνίες επί εμπορικής βάσεως και να διαπραγματεύονται καλόπιστα.
- (6) Σε αγορές όπου εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλες διαφορές ως προς τη διαπραγματευτική ισχύ μεταξύ επιχειρήσεων και όπου ορισμένες επιχειρήσεις στηρίζονται σε υποδομή που παρέχεται από τρίτους για την παροχή των υπηρεσιών τους, είναι σκόπιμη η θέσπιση ενός πλαισίου, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική λειτουργία της αγοράς. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να έχουν την εξουσία, σε περίπτωση αποτυχίας των εμπορικών διαπραγματεύσεων, να εξασφαλίζουν κατάλληλη πρόσβαση και διασύνδεση καθώς και διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών προς το συμφέρον των τελικών χρηστών. Συγκεκριμένα, οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να εξασφαλίζουν τη διατεμαστική συνδεσιμότητα επιβάλλοντας αναλογικές υποχρεώσεις στις επιχειρήσεις που ελέγχουν την πρόσβαση στους τελικούς χρήστες. Ο έλεγχος των μέσων πρόσβασης ενδέχεται να συνεπάγεται κυριότητα ή έλεγχο του φυσικού (σταθερού ή κινητού) συνδέσμου με τον τελικό χρήστη, και/ή τη δυνατότητα αλλαγής ή αφαίρεσης του εθνικού αριθμού ή αριθμών που χρειάζονται για την πρόσβαση στο τεμαστικό σημείο ενός τελικού χρήστη. Τούτο θα μπορούσε, παραδείγματος χάριν, να είναι απαραίτητο εάν οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου περιόριζαν αδικαιολόγητα τις επιλογές των τελικών χρηστών όσον αφορά την πρόσβαση σε πύλες και υπηρεσίες του Διαδικτύου.
- (7) Τα εθνικά, νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα που συνδέουν τους όρους και τις προϋποθέσεις πρόσβασης ή διασύνδεσης με τις δραστηριότητες του μέρους που επιθυμεί τη διασύνδεση, και ειδικότερα με το ύψος της επένδυσής του σε υποδομή δικτύου και όχι με τις παρεχόμενες υπηρεσίες διασύνδεσης ή πρόσβασης, μπορούν να προξενήσουν στρέβλωση της αγοράς και, επομένως, να μην συμβιβάζονται με τους κανόνες περί ανταγωνισμού.
- (8) Οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου που ελέγχουν την πρόσβαση των δικών τους πελατών, ενεργούν βάσει αποκλειστικών αριθμών ή διευθύνσεων μιας δημοσιευμένης σειράς αριθμών ή διευθύνσεων. Άλλοι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου πρέπει να μπορούν να παρέχουν τηλεπικοινωνιακή κίνηση στους πελάτες αυτούς και, επομένως, πρέπει να είναι σε θέση να διασυνδέονται άμεσα ή έμμεσα μεταξύ τους. Θα πρέπει, επομένως, να διατηρηθούν τα υφιστάμενα δικαιώματα και υποχρεώσεις για τη διαπραγμάτευση της διασύνδεσης. Είναι σκόπιμο επίσης να διατηρηθούν οι υποχρεώσεις που είχε θεσπίσει παλαιότερα η οδηγία 95/47/ΕΚ, βάσει των οποίων απαιτούνται πλήρως ψηφιακά δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών που χρησιμοποιούνται για τη διανομή τηλεοπτικών υπηρεσιών, τα οποία είναι ανοιχτά στο κοινό και είναι σε θέση να διανέμουν υπηρεσίες και προγράμματα τηλεόρασης ευρείας οθόνης, ώστε οι χρήστες να μπορούν να λαμβάνουν τα προγράμματα αυτά στο σχήμα με το οποίο μεταδόθηκαν.
- (9) Η διαλειτουργικότητα είναι επωφελής για τους τελικούς χρήστες και αποτελεί σημαντικό στόχο του παρόντος κανονιστικού πλαισίου. Η ενθάρρυνση της διαλειτουργικότητας αποτελεί έναν από τους στόχους των εθνικών κανονιστικών αρχών, που καθορίζονται στο παρόν πλαίσιο, το οποίο προβλέπει ότι η Επιτροπή δημοσιεύει κατάλογο προτύπων και/ή προδιαγραφών που καλύπτουν την προσφορά υπηρεσιών, τις τεχνικές διεπαφές και/ή τις λειτουργίες δικτύου, ως βάση για την ενθάρρυνση της εναρμόνισης των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να κληθούν να ενθαρρύνουν τη χρήση των δημοσιευμένων προτύπων και/ή προδιαγραφών, στον βαθμό που αυτό είναι απολύτως απαραίτητο για τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας των υπηρεσιών και για τη διεύρυνση της ελευθερίας επιλογής των χρηστών.
- (10) Στον τομέα της ψηφιακής τηλεόρασης, οι κανόνες του ανταγωνισμού ενδέχεται να μην επαρκούν, αφεαυτοί, για την εξασφάλιση της πολιτιστικής πολυμορφίας και του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης. Η οδηγία 95/47/ΕΚ θέσπισε ένα αρχικό κανονιστικό πλαίσιο για την εκκολλαπτόμενη βιομηχανία ψηφιακής τηλεόρασης, το οποίο θα πρέπει να διατηρηθεί, συμπεριλαμβανομένης, ιδίως, της υποχρέωσης παροχής πρόσβασης υπό όρους, με δίκαιο, εύλογο και αμερόληπτο τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται ότι διατίθεται ευρεία ποικιλία προγραμμάτων και υπηρεσιών. Οι εξελίξεις στην τεχνολογία και την αγορά καθιστούν αναγκαία την αναθεώρηση των υποχρεώσεων αυτών, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, είτε από ένα κράτος μέλος για την εθνική αγορά του είτε από την Επιτροπή για την Κοινότητα, ιδίως του προσδιορισμού του κατά πόσον είναι αιτιολογημένη η επέκταση των υποχρεώσεων σε νέες πύλες, όπως οι ηλεκτρονικοί οδηγοί προγραμμάτων (EPG) και οι διεπαφές προγράμματος εφαρμογών (API), στο μέτρο που απαιτείται για να εξασφαλιστεί η δυνατότητα πρόσβασης των τελικών χρηστών σε συγκεκριμένες ψηφιακές υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν τις ψηφιακές υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών στις οποίες πρέπει να εξασφαλίζεται η πρόσβαση των τελικών χρηστών με τα νομοθετικά, κανονιστικά ή διοικητικά μέσα που κρίνουν αναγκαία.
- (11) Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να επιτρέπουν στην εθνική κανονιστική αρχή τους να επανεξετάζει τις υποχρεώσεις για την υπό όρους πρόσβαση σε ψηφιακές υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών προκειμένου να εκτιμά, μέσω ανάλυσης της αγοράς, εάν θα ανακαλέσει ή θα τροποποιήσει τους όρους για τους φορείς εκμετάλλευσης που δεν διαθέτουν σημαντική ισχύ στη σχετική αγορά. Η ανάκληση ή η τροποποίηση αυτή δεν θα πρέπει να επηρεάζουν αρνητικά την πρόσβαση των τελικών χρηστών στις υπηρεσίες αυτές ούτε τις δυνατότητες πραγματικού ανταγωνισμού.
- (12) Για την εξασφάλιση της συνέχειας των υφιστάμενων συμφωνιών και προς αποφυγή δημιουργίας κενού νόμου, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι οι υποχρεώσεις πρόσβασης και διασύνδεσης που έχουν επιβληθεί βάσει των άρθρων 4, 6, 7, 8, 11, 12 και 14 της οδηγίας 97/33/ΕΟΚ, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1997, για τη διασύνδεση στο χώρο των τηλεπικοινωνιών προκειμένου να διασφαλιστεί καθολική υπηρεσία και

- διαλειτουργικότητα, με εφαρμογή των αρχών παροχής ανοικτού δικτύου (ONR) ⁽¹⁾, οι υποχρεώσεις σχετικά με την ειδική πρόσβαση που επιβάλλονται βάσει του άρθρου 16 της οδηγίας 98/10/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 1998, για την εφαρμογή της παροχής ανοικτού δικτύου (ONR) στη φωνητική τηλεφωνία και για την καθολική υπηρεσία για τις τηλεπικοινωνίες σε ανταγωνιστικό περιβάλλον ⁽²⁾ και οι υποχρεώσεις σχετικά με την παροχή χωρητικότητας μετάδοσης μισθωμένων γραμμών δυνάμει της οδηγίας 92/44/ΕΚ του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 1992, σχετικά με την εφαρμογή της παροχής ανοικτού δικτύου στις μισθωμένες γραμμές ⁽³⁾, μεταφέρονται αρχικά στο νέο κανονιστικό πλαίσιο, αλλά ότι υπόκεινται σε άμεση αναθεώρηση, υπό το πρίσμα των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά. Η αναθεώρηση αυτή θα πρέπει να επεκταθεί και στους οργανισμούς που διέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2887/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο ⁽⁴⁾.
- (13) Η αναθεώρηση θα πρέπει να διεξάγεται μέσω οικονομικής ανάλυσης της αγοράς βάσει της μεθοδολογίας του δικαίου περί ανταγωνισμού. Σκοπός είναι η προοδευτική μείωση των εκ των προτέρων τομεακών κανόνων, καθώς θα αναπτύσσεται ο ανταγωνισμός στην αγορά. Ωστόσο, η διαδικασία συνεκτιμά επίσης τα προβλήματα μεταβατικού χαρακτήρα της αγοράς, όπως εκείνα που αφορούν τη διεθνή περιαγωγή και τη δυνατότητα να προκύψουν νέα φαινόμενα συμφοράς ως αποτέλεσμα της τεχνολογικής ανάπτυξης, για τα οποία ενδέχεται να απαιτείται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, π.χ. στο πεδίο των ευρυζωνικών δικτύων πρόσβασης. Είναι πιθανό το ενδεχόμενο, ο ανταγωνισμός να αναπτύσσεται με διαφορετική ταχύτητα σε διαφορετικά τμήματα της αγοράς και διαφορετικά κράτη μέλη, ενώ οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να καθιστούν λιγότερο αυστηρές τις κανονιστικές υποχρεώσεις στις αγορές εκείνες όπου ο ανταγωνισμός αποφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα. Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι συντελεστές της αγοράς σε ανάλογες περιστάσεις αντιμετωπίζονται κατά ανάλογο τρόπο σε διαφορετικά κράτη μέλη, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να διασφαλίζει την εναρμονισμένη εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές και οι εθνικές αρχές στις οποίες έχει ανατεθεί η εφαρμογή του δικαίου περί ανταγωνισμού θα πρέπει, ανάλογα με την περίπτωση, να συντονίζουν τις ενέργειές τους ώστε να εξασφαλίζεται ότι εφαρμόζονται τα πλέον κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της έχουν αναλάβει δεσμεύσεις όσον αφορά τη διασύνδεση των τηλεπικοινωνιακών δικτύων στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου για τις βασικές τηλεπικοινωνίες, οι οποίες πρέπει να τηρούνται.
- (14) Η οδηγία 97/33/ΕΚ θέσπισε σειρά υποχρεώσεων οι οποίες μπορούν να επιβάλλονται σε επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά, ήτοι διαφάνεια, αμεροληψία, λογιστικό διαχωρισμό, πρόσβαση και έλεγχο των τιμών, συμπεριλαμβανομένης της κοστοστρέφειας. Αυτή η σειρά πιθανών υποχρεώσεων θα πρέπει να διατηρηθεί αλλά επιπρόσθετα, θα πρέπει να γίνει σαφές ότι, αποτελεί το μέγιστο των υποχρεώσεων που μπορούν να επιβληθούν σε επιχειρήσεις, για την αποφυγή περιττών ρυθμίσεων. Κατ' εξαίρεση, για λόγους συμμόρφωσης με τις διεθνείς δεσμεύσεις ή το κοινοτικό δίκαιο, ενδέχεται να ενδείκνυται η επιβολή, σε όλους τους συντελεστές της αγοράς, υποχρεώσεων πρόσβασης ή διασύνδεσης, όπως ισχύει επί του παρόντος στα συστήματα υπό όρους πρόσβασης για τις υπηρεσίες της ψηφιακής τηλεόρασης.
- (15) Η επιβολή ειδικών υποχρεώσεων σε μια επιχείρηση με σημαντική ισχύ στην αγορά δεν απαιτεί πρόσθετη ανάλυση της αγοράς αλλά αιτιολόγηση ότι η συγκεκριμένη υποχρέωση είναι κατάλληλη και αναλογική σε σχέση με τη φύση του συγκεκριμένου προβλήματος.
- (16) Η διαφάνεια των όρων και προϋποθέσεων πρόσβασης και διασύνδεσης, συμπεριλαμβανομένων των τιμών, συμβάλλει στην επίτευξη των διαπραγματεύσεων, στην αποφυγή των διενέξεων και στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των συντελεστών της αγοράς ότι οι υπηρεσίες παρέχονται με αμερόληπτο τρόπο. Ο ανοικτός χαρακτήρας και η διαφάνεια των τεχνικών διαπαφών μπορούν να αποδειχθούν ιδιαίτερα σημαντικοί για τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας. Όταν μια εθνική κανονιστική αρχή επιβάλλει υποχρεώσεις δημοσιοποίησης πληροφοριών, μπορεί επίσης να ορίζει τον τρόπο με τον οποίον δημοσιοποιούνται οι πληροφορίες, ορίζοντας π.χ. τη μορφή της δημοσίευσης (έντυπη ή/και ηλεκτρονική) και εάν οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν ή όχι, ανάλογα με τη φύση και τον σκοπό των συγκεκριμένων πληροφοριών.
- (17) Η αρχή της αμεροληψίας διασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις που κατέχουν σημαντική ισχύ στην αγορά δεν προκαλούν στρέβλωση του ανταγωνισμού, ιδίως σε περιπτώσεις κατετοποιημένων επιχειρήσεων που παρέχουν υπηρεσίες σε επιχειρήσεις τις οποίες ανταγωνίζονται σε αγορές σε επόμενο στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας.
- (18) Ο λογιστικός διαχωρισμός επιτρέπει τη διαφάνεια των εσωτερικών τιμολογήσεων και παρέχει στις εθνικές κανονιστικές αρχές τη δυνατότητα να ελέγχουν, κατά περίπτωση, τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις αμεροληψίας. Από την άποψη αυτή, η Επιτροπή έχει δημοσιεύσει τη σύσταση 98/322/ΕΚ, της 8ης Απριλίου 1998, σχετικά με τη διασύνδεση σε ελευθερωμένη τηλεπικοινωνιακή αγορά (Μέρος 2 — Λογιστικός διαχωρισμός και λογιστική καταγραφή κόστους) ⁽⁵⁾.
- (19) Η κατ' εντολήν πρόσβαση σε υποδομή δικτύου είναι δυνατόν να αιτιολογείται ως μέσο αύξησης του ανταγωνισμού. Όμως, οι εθνικές κανονιστικές αρχές πρέπει να λαμβάνουν εξίσου υπόψη τα δικαιώματα που έχει ο ιδιοκτήτης υπο-

⁽¹⁾ ΕΕ L 199 της 26.7.1997, σ. 32· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 98/61/ΕΚ (ΕΕ L 268 της 3.10.1998, σ. 37).

⁽²⁾ ΕΕ L 101 της 1.4.1998, σ. 24.

⁽³⁾ ΕΕ L 165 της 19.6.1992, σ. 27· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση 98/80/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 14 της 20.1.1998, σ. 27).

⁽⁴⁾ ΕΕ L 366 της 30.12.2000, σ. 4.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 141 της 13.5.1998, σ. 6.

δομής να αξιοποιεί την υποδομή του προς όφελός του και τα δικαιώματα άλλων φορέων παροχής υπηρεσιών να έχουν πρόσβαση σε ευκολίες που είναι ουσιώδεις για την παροχή εκ μέρους τους ανταγωνιστικών υπηρεσιών. Όταν επιβάλλονται στους φορείς εκμετάλλευσης υποχρεώσεις δύναμει των οποίων πρέπει να ανταποκρίνονται στις εύλογες αιτήσεις πρόσβασης και χρήσης στοιχείων του δικτύου και συναφών ευκολιών, οι αιτήσεις αυτές θα πρέπει να απορρίπτονται μόνον βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, όπως η τεχνική σκοπιμότητα ή η ανάγκη διατήρησης της ακεραιότητας του δικτύου. Όταν απορρίπτεται η αίτηση πρόσβασης, το θιγόμενο μέρος μπορεί να υποβάλλει την υπόθεση στις διαδικασίες επίλυσης των διαφορών που προβλέπονται στα άρθρα 20 και 21 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ (οδηγία πλαίσιο). Δεν μπορεί να απαιτηθεί από ένα φορέα εκμετάλλευσης με υποχρεώσεις κατ' εντολήν πρόσβασης να παρέχει τύπους πρόσβασης τους οποίους δεν είναι σε θέση να παράσχει. Η επιβολή από τις εθνικές κανονιστικές αρχές πρόσβασης που αυξάνει τον ανταγωνισμό βραχυπρόθεσμα, δεν θα πρέπει να περιορίζει τα κίνητρα των ανταγωνιστών για επενδύσεις σε εναλλακτικές ευκολίες που θα εξασφαλίσουν μεγαλύτερο ανταγωνισμό μακροπρόθεσμα. Η Επιτροπή έχει δημοσιεύσει ανακοίνωση για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού σε συμφωνίες πρόσβασης στον τομέα των τηλεπικοινωνιών⁽¹⁾, που πραγματεύεται τα θέματα αυτά. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να επιβάλλουν τεχνικούς και λειτουργικούς όρους στον πάροχο και/ή στους δικαιούχους της κατ' εντολήν πρόσβασης σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο. Συγκεκριμένα, η επιβολή τεχνικών προτύπων θα πρέπει να είναι σύμφωνη με την οδηγία 98/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών⁽²⁾.

- (20) Ο έλεγχος των τιμών ενδέχεται να απαιτείται όταν από την ανάλυση συγκεκριμένης αγοράς προκύπτει ανεπαρκής ανταγωνισμός. Η κανονιστική παρέμβαση δύναται να είναι λιγότερο αυστηρή, όπως όσον αφορά υποχρέωση σύμφωνα με την οποία πρέπει να είναι εύλογες οι τιμές για επιλογή φορέα, όπως ορίζεται στην οδηγία 97/33/ΕΚ, ή αυστηρότερη, όπως όσον αφορά υποχρεώσεις σύμφωνα με τις οποίες οι τιμές πρέπει να είναι κοστοστραφείς ώστε να παρέχεται πλήρης αιτιολόγηση για τις τιμές αυτές στις περιπτώσεις όπου ο ανταγωνισμός δεν είναι αρκετά έντονος για την αποτροπή υπερβολικής τιμολόγησης. Ιδιαίτερα, φορείς εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ στην αγορά θα πρέπει να αποφεύγουν τη συμπίεση τιμών, κατά την οποία η διαφορά μεταξύ των λιανικών τιμών τους και των τιμών διασύνδεσης που χρεώνουν σε ανταγωνιστές, οι οποίοι παρέχουν παρεμφερείς λιανικές υπηρεσίες, δεν επαρκεί για την εξασφάλιση βιώσιμου ανταγωνισμού. Όταν μια εθνική κανονιστική αρχή υπολογίζει το κόστος που συνεπάγεται η εγκατάσταση υπηρεσίας την οποία εντέλλεται η παρούσα οδηγία, είναι σκόπιμο να επιτρέπεται εύλογη απόδοση του επενδεδυμένου κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων των ανάλογων εργατικών και οικοδομικών δαπανών, με την ανάλογη προσαρμογή του

κεφαλαίου, εφόσον χρειάζεται, ώστε να αντανακλώνται οι τρέχουσες αποτιμήσεις περιουσιακών στοιχείων και η αποδοτικότητα της λειτουργίας. Η μέθοδος ανάκτησης του κόστους θα πρέπει να αρμόζει στην περίπτωση, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης να προωθούνται η αποδοτικότητα και ο βιώσιμος ανταγωνισμός και να μεγιστοποιούνται τα οφέλη του καταναλωτή.

- (21) Όταν μια εθνική κανονιστική αρχή επιβάλλει υποχρεώσεις χρησιμοποίησης συστήματος κοστολόγησης για λόγους υποστήριξης του ελέγχου τιμών, μπορεί είτε να διενεργεί η ίδια ετήσιο έλεγχο για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με το εν λόγω σύστημα κοστολόγησης, υπό τον όρο ότι διαθέτει το αναγκαίο εξειδικευμένο προσωπικό, είτε να αναθέτει τη διενέργεια του ελέγχου σε άλλον εξειδικευμένο φορέα, ανεξάρτητο από τον συγκεκριμένο φορέα εκμετάλλευσης.
- (22) Η δημοσίευση πληροφοριών από τα κράτη μέλη εξασφαλίζει ότι, οι συντελεστές της αγοράς και οι ενδεχόμενοι νεοεισρχόμενοι σε αυτήν, κατανοούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και γνωρίζουν πού να αναζητούν τις σχετικές λεπτομερείς πληροφορίες. Η δημοσίευση στην εθνική επίσημη εφημερίδα επιτρέπει στα ενδιαφερόμενα μέρη σε άλλα κράτη μέλη να εντοπίζουν τις σχετικές πληροφορίες.
- (23) Προκειμένου να εξασφαλισθεί σε πανευρωπαϊκό επίπεδο η αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία της αγοράς ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η Επιτροπή θα πρέπει να επιβλέπει και να δημοσιεύει πληροφορίες σχετικά με τα τέλη που συμβάλλουν στον προσδιορισμό της τιμής για τους τελικούς καταναλωτές.
- (24) Η ανάπτυξη της αγοράς ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της συναφούς με αυτές υποδομής μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις για το περιβάλλον και το τοπίο. Είναι, ως εκ τούτου, αναγκαίο τα κράτη μέλη να παρακολουθούν τη διαδικασία αυτή και, εάν είναι αναγκαίο, να λαμβάνουν μέτρα για την ελαχιστοποίηση οιασδήποτε τέτοιων συνεπειών, μέσω των κατάλληλων συμφωνιών και άλλων διακανονισμών με τις αρμόδιες αρχές.
- (25) Προκειμένου να καθορισθεί η σωστή εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, η Επιτροπή πρέπει να γνωρίζει ποιες επιχειρήσεις έχουν οριστεί ως έχουσες σημαντική ισχύ στην αγορά και ποιες υποχρεώσεις έχουν επιβληθεί στους συντελεστές της αγοράς από τις εθνικές κανονιστικές αρχές. Συνεπώς, εκτός από τη δημοσίευση των εν λόγω πληροφοριών, σε εθνικό επίπεδο, είναι αναγκαία και η αποστολή των πληροφοριών αυτών από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή. Όταν τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αποστέλλουν πληροφορίες στην Επιτροπή, οι πληροφορίες αυτές μπορούν να αποστέλλονται σε ηλεκτρονική μορφή, εφόσον έχουν συμφωνηθεί κατάλληλες διαδικασίες επαλήθευσης.
- (26) Λαμβανομένου υπόψη του ρυθμού εξέλιξης της τεχνολογίας και της αγοράς, η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να αναθεωρηθεί εντός τριών ετών από την ημερομηνία

⁽¹⁾ ΕΕ C 265 της 22.8.1998, σ. 2.

⁽²⁾ ΕΕ L 204 της 21.7.1998, σ. 37· οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/48/ΕΚ (ΕΕ L 217 της 5.8.1998, σ. 18).

νία εφαρμογής της, ώστε να διαπιστωθεί εάν έχει επιτύχει τους στόχους της.

(27) Τα απαιτούμενα μέτρα για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να θεσπισθούν σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή ⁽¹⁾.

(28) Δεδομένου ότι οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης, ήτοι ένα εναρμονισμένο πλαίσιο σχετικά με τη ρύθμιση της πρόσβασης σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και με τη διασύνδεσή τους, είναι αδύνατο να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύνανται συνεπώς, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας η οποία ορίζεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία ορίζεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής και σκοπός

1. Εντός του πλαισίου που θεσπίζει η οδηγία 2002/21/ΕΚ (οδηγία πλαίσιο), η παρούσα οδηγία εναρμονίζει τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη ρυθμίζουν την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και σε συναφείς ευκολίες, καθώς και τη διασύνδεσή τους. Σκοπός είναι η θέσπιση ενός κανονιστικού πλαισίου, σύμφωνα με τις αρχές της εσωτερικής αγοράς, για τη σχέση μεταξύ προμηθευτών δικτύων και υπηρεσιών που θα έχει ως αποτέλεσμα βιώσιμο ανταγωνισμό, διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και οφέλη για τους καταναλωτές.

2. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει δικαιώματα και υποχρεώσεις για φορείς εκμετάλλευσης, καθώς και για επιχειρήσεις που επιδιώκουν διασύνδεση και/ή πρόσβαση στα δικά τους δίκτυα ή συναφείς ευκολίες. Ορίζει τους στόχους των εθνικών κανονιστικών αρχών όσον αφορά την πρόσβαση και τη διασύνδεση και θεσπίζει διαδικασίες για να διασφαλίσει ότι, οι υποχρεώσεις που επιβάλλουν οι εθνικές κανονιστικές αρχές αναθεωρούνται και, κατά περίπτωση, αίρονται, μόλις επιτυγχάνονται οι επιθυμητοί στόχοι. Η πρόσβαση

περί της οποίας η παρούσα οδηγία, δεν αναφέρεται στην πρόσβαση των τελικών χρηστών.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, εφαρμόζονται οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στο άρθρο 2 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ (οδηγία πλαίσιο).

Εφαρμόζονται επίσης οι ακόλουθοι ορισμοί :

- α) «Πρόσβαση»: η διάθεση ευκολιών ή/και υπηρεσιών σε άλλη επιχείρηση, βάσει καθορισμένων όρων, σε αποκλειστική ή μη βάση, για τον σκοπό παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Καλύπτει, μεταξύ άλλων : την πρόσβαση σε στοιχεία του δικτύου και συναφείς ευκολίες, που μπορούν να αφορούν και τη σύνδεση εξοπλισμού δια σταθερών ή μη σταθερών μέσων (αυτό περιλαμβάνει συγκεκριμένα την πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και σε ευκολίες και υπηρεσίες απαραίτητες για την παροχή υπηρεσιών μέσω τοπικού βρόχου), την πρόσβαση σε υλική υποδομή, που περιλαμβάνει κτίρια, σωλήνες και ιστούς, την πρόσβαση σε συναφή συστήματα λογισμικού, που περιλαμβάνουν συστήματα λειτουργικής υποστήριξης, την πρόσβαση σε μετάφραση αριθμών ή σε συστήματα που παρέχουν παρόμοιες λειτουργικές δυνατότητες, την πρόσβαση σε σταθερά και κινητά δίκτυα, ιδίως για περιαγωγή· την πρόσβαση σε συστήματα υπό όρους πρόσβασης για υπηρεσίες ψηφιακής τηλεόρασης, και την πρόσβαση σε υπηρεσίες εικονικού δικτύου.
- β) «Διασύνδεση»: η φυσική και λογική ζεύξη δημόσιων δικτύων επικοινωνιών που χρησιμοποιούνται από την ίδια ή διαφορετική επιχείρηση προκειμένου να παρέχεται στους χρήστες μιας επιχείρησης η δυνατότητα να επικοινωνούν με χρήστες της ίδιας ή άλλης επιχείρησης ή να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες που παρέχονται από άλλη επιχείρηση. Οι υπηρεσίες μπορούν να παρέχονται από τα εμπλεκόμενα μέρη ή από άλλα μέρη που έχουν πρόσβαση στο δίκτυο. Η διασύνδεση είναι ειδικός τύπος πρόσβασης που εφαρμόζεται μεταξύ φορέων εκμετάλλευσης δημόσιων δικτύων.
- γ) «Φορέας εκμετάλλευσης»: η επιχείρηση που παρέχει ή της επιτρέπεται να παρέχει ένα δημόσιο δίκτυο επικοινωνιών ή μια συναφή ευκολία.
- δ) «Υπηρεσία τηλεόρασης ευρείας οθόνης»: τηλεοπτική υπηρεσία που αποτελείται, στο σύνολό της ή εν μέρει, από προγράμματα που έχουν παραχθεί και υποστεί επεξεργασία προκειμένου να παρουσιαστούν σε σχήμα ευρείας οθόνης πλήρους ύψους. Το σχήμα 16 : 9 είναι το σχήμα αναφοράς της τηλεοπτικής υπηρεσίας ευρείας οθόνης.
- ε) «Τοπικός βρόχος»: φυσικό κύκλωμα που συνδέει το σημείο τερματισμού του δικτύου στις εγκαταστάσεις του συνδρομητή με τον κεντρικό κατανομητή ή με την αντίστοιχη ευκολία στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο.

⁽¹⁾ ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 3

Γενικό πλαίσιο για την πρόσβαση και τη διασύνδεση

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι δεν υπάρχουν περιορισμοί που να εμποδίζουν τις επιχειρήσεις στο ίδιο κράτος μέλος ή σε διαφορετικά κράτη μέλη να διαπραγματεύονται μεταξύ τους συμφωνίες για τεχνικές και εμπορικές ρυθμίσεις πρόσβασης ή/και διασύνδεσης, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο. Η επιχείρηση που ζητά πρόσβαση ή διασύνδεση δεν απαιτείται να έχει άδεια λειτουργίας στο κράτος μέλος όπου ζητείται η πρόσβαση ή η διασύνδεση, όταν δεν παρέχει υπηρεσίες και δεν εκμεταλλεύεται δίκτυο στο εν λόγω κράτος μέλος.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 31 της οδηγίας 2002/22/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την καθολική υπηρεσία) ⁽¹⁾, τα κράτη μέλη παύουν να εφαρμόζουν νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα, σύμφωνα με τα οποία οι φορείς εκμετάλλευσης υποχρεούνται, όταν χορηγούν πρόσβαση ή διασύνδεση, να παρέχουν, σε διαφορετικές επιχειρήσεις, διαφορετικούς όρους και προϋποθέσεις για ισοδύναμες υπηρεσίες ή/και να επιβάλλουν υποχρεώσεις που δεν έχουν σχέση με τις όντως παρεχόμενες υπηρεσίες πρόσβασης και διασύνδεσης, υπό την επιφύλαξη των όρων που ορίζονται στο παράρτημα της οδηγίας 2002/20/EK (οδηγία για την αδειοδότηση).

Άρθρο 4

Δικαιώματα και υποχρεώσεις επιχειρήσεων

1. Οι φορείς εκμετάλλευσης δημοσίων δικτύων επικοινωνιών έχουν το δικαίωμα και, όταν ζητείται από άλλες επιχειρήσεις που διαθέτουν άδεια, την υποχρέωση, να διαπραγματεύονται τη μεταξύ τους διασύνδεση για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που είναι διαθέσιμες στο κοινό, προκειμένου να εξασφαλίζεται η παροχή και η διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών σε ολόκληρη την Κοινότητα. Οι φορείς εκμετάλλευσης παρέχουν πρόσβαση και διασύνδεση σε άλλες επιχειρήσεις υπό όρους και προϋποθέσεις συμβατές με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τις εθνικές κανονιστικές αρχές σύμφωνα με τα άρθρα 5, 6, 7 και 8.

2. Τα δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών που εγκαθίστανται για τη μετάδοση ψηφιακών τηλεοπτικών υπηρεσιών, είναι σε θέση να μεταδίδουν υπηρεσίες και προγράμματα τηλεόρασης ευρείας οθόνης. Οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων που λαμβάνουν και αναμεταδίδουν υπηρεσίες ή προγράμματα τηλεόρασης ευρείας οθόνης, έχουν την υποχρέωση να διατηρούν αυτό το σχήμα ευρείας οθόνης.

3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 11 της οδηγίας 2002/20/EK (οδηγία για την αδειοδότηση), τα κράτη μέλη απαιτούν από τις επιχειρήσεις που συλλέγουν πληροφορίες από άλλη επιχείρηση πριν,

κατά ή μετά τη διαδικασία διαπραγμάτευσης ρυθμίσεων πρόσβασης ή διασύνδεσης, να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες αυτές μόνο για το σκοπό για τον οποίο παρασχέθηκαν και να τηρούν πάντοτε την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που μεταδόθηκαν ή αποθηκεύτηκαν. Οι λαμβανόμενες πληροφορίες δεν γνωστοποιούνται σε κανένα άλλο μέρος, ιδίως σε άλλες υπηρεσίες, θυγατρικές ή εταίρους, στους οποίους θα μπορούσαν να παράσχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Άρθρο 5

Εξουσίες και καθήκοντα των εθνικών κανονιστικών αρχών όσον αφορά την πρόσβαση και τη διασύνδεση

1. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές, ενεργώντας με γνώμονα την επίτευξη των στόχων του άρθρου 8 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο), ενθαρρύνουν και, κατά περίπτωση, εξασφαλίζουν, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, την κατάλληλη πρόσβαση και διασύνδεση, καθώς και τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών, ασκώντας τις αρμοδιότητές τους κατά τρόπο ο οποίος εξασφαλίζει οικονομική απόδοση, βιώσιμο ανταγωνισμό και παρέχει το μέγιστο όφελος στους τελικούς χρήστες.

Ειδικότερα, και με την επιφύλαξη των μέτρων που μπορούν να ληφθούν για τις επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 8, οι εθνικές κανονιστικές αρχές πρέπει να μπορούν να επιβάλλουν:

- a) στο βαθμό που αυτό είναι απαραίτητο για να εξασφαλισθεί η δυνατότητα τελικής διασύνδεσης, υποχρεώσεις σε επιχειρήσεις που ελέγχουν την πρόσβαση στους τελικούς χρήστες, συμπεριλαμβανομένης, σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, της υποχρέωσης να διασυνδέουν τα δίκτυά τους όταν αυτό δεν συμβαίνει ήδη·
- β) στο βαθμό που αυτό είναι απαραίτητο για να εξασφαλίζεται η δυνατότητα πρόσβασης των τελικών χρηστών σε υπηρεσίες ψηφιακών ραδιοηλεκτρονικών εκπομπών που προσδιορίζει το κράτος μέλος, υποχρεώσεις σε φορείς εκμετάλλευσης να παρέχουν πρόσβαση στις λοιπές ευκολίες οι οποίες αναφέρονται στο παράρτημα I, μέρος II, υπό δικαίες, εύλογες και αμερόληπτες προϋποθέσεις.

2. Όταν επιβάλλουν υποχρεώσεις σε φορέα εκμετάλλευσης να παρέχει πρόσβαση σύμφωνα με το άρθρο 12, οι εθνικές κανονιστικές αρχές δύνανται να θεσπίζουν τεχνικές ή λειτουργικές προϋποθέσεις που οφείλει να πληροί ο πάροχος ή/και ο δικαιούχος αυτής της πρόσβασης, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για την εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του δικτύου. Οι όροι που αναφέρονται στην εφαρμογή συγκεκριμένων τεχνικών κανόνων ή προδιαγραφών τηρούν το άρθρο 17 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο).

3. Οι υποχρεώσεις και οι προϋποθέσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, είναι αντικειμενικές, διαφανείς, αναλογικές και αμερόληπτες, και εφαρμόζονται με τη διαδικασία των άρθρων 6 και 7 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο).

⁽¹⁾ Βλέπε σελίδα 51 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

4. Όσον αφορά την πρόσβαση και τη διασύνδεση, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι εθνικές κανονιστικές αρχές εξουσιοδοτούνται να παρεμβαίνουν αυτοβούλως εφόσον δικαιολογείται ή, ελλείψει συμφωνίας μεταξύ των επιχειρήσεων, κατ' αίτηση ενός από τα εμπλεκόμενα μέρη, προκειμένου να διασφαλίσουν τους στόχους πολιτικής του άρθρου 8 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο), σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας και τις διαδικασίες οι οποίες αναφέρονται στα άρθρα 6, 7, 20 και 21 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΦΟΡΕΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Άρθρο 6

Συστήματα υπό όρους πρόσβασης και λοιπές ευκολίες

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, όσον αφορά την υπό όρους πρόσβαση σε ψηφιακές ραδιοηλεκτρονικές υπηρεσίες που μεταδίδονται σε θεατές και ακροατές στην Κοινότητα, ανεξάρτητα από τον τρόπο μετάδοσης, εφαρμόζονται οι όροι του παραρτήματος I, μέρος I.

2. Υπό το πρίσμα των εξελίξεων στην αγορά και την τεχνολογία, το παράρτημα I δύναται να τροποποιείται με τη διαδικασία του άρθρου 14 παράγραφος 3.

3. Παρά τις διατάξεις της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη δύναται να επιτρέπουν στην εθνική τους κανονιστική αρχή, το ταχύτερο δυνατόν μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, και εν συνέχεια, σε τακτά χρονικά διαστήματα, να επανεξετάζει τους όρους που ισχύουν σύμφωνα με το παρόν άρθρο, διεξάγοντας ανάλυση της αγοράς σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο), για να αποφασίσουν εάν θα διατηρηθούν, θα τροποποιηθούν ή θα ανακληθούν οι ισχύοντες όροι.

Όταν, ως επακόλουθο αυτής της ανάλυσης της αγοράς, εθνική κανονιστική αρχή διαπιστώσει ότι, ένας ή περισσότεροι φορείς εκμετάλλευσης δεν διαθέτουν σημαντική ισχύ στη συγκεκριμένη αγορά, δύναται να τροποποιήσει ή να ανακαλέσει τους όρους σε ό,τι αφορά τους εν λόγω φορείς εκμετάλλευσης, με τη διαδικασία των άρθρων 6 και 7 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο), μόνον εφόσον :

α) η δυνατότητα πρόσβασης των τελικών χρηστών στις συγκεκριμένες ραδιοηλεκτρονικές μεταδόσεις και τους διαύλους και υπηρεσίες ραδιοηλεκτρονικής μετάδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 31 της οδηγίας 2002/22/EK (οδηγία για την καθολική υπηρεσία), δεν επηρεάζεται δυσμενώς από την εν λόγω τροποποίηση ή ανάκληση και

β) οι προοπτικές πραγματικού ανταγωνισμού στην αγορά για :

i) τη λιανική πώληση ψηφιακών ραδιοηλεκτρονικών υπηρεσιών και

ii) τα συστήματα υπό όρους πρόσβασης και άλλες συναφείς ευκολίες,

δεν επηρεάζονται δυσμενώς από την εν λόγω τροποποίηση ή ανάκληση.

Στα μέρη που επηρεάζονται από την εν λόγω τροποποίηση ή ανάκληση όρων, παρέχεται ενδεδειγμένη χρονική περίοδος προειδοποίησης.

4. Οι προϋποθέσεις που ισχύουν σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν θίγουν τη δυνατότητα των κρατών μελών να επιβάλλουν υποχρεώσεις σε σχέση με τον τρόπο παρουσίασης οδηγιών ηλεκτρονικών προγραμμάτων και παρόμοιων ευκολιών απαρίθμησης και πλοήγησης.

Άρθρο 7

Αναθεώρηση προηγούμενων υποχρεώσεων πρόσβασης και διασύνδεσης

1. Τα κράτη μέλη διατηρούν όλες τις υποχρεώσεις που έχουν επιβληθεί σε επιχειρήσεις που παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών και/ή υπηρεσίες όσον αφορά την πρόσβαση και τη διασύνδεση, οι οποίες ισχύαν πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας, βάσει των άρθρων 4, 6, 7, 8, 11, 12, και 14 της οδηγίας 97/33/EK, του άρθρου 16 της οδηγίας 98/10/EK και των άρθρων 7 και 8 της οδηγίας 92/44/EK, μέχρις ότου αναθεωρηθούν οι υποχρεώσεις αυτές και λάβει χώρα προσδιορισμός, σύμφωνα με την παράγραφο 3.

2. Η Επιτροπή υποδεικνύει συναφείς αγορές για τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στην αρχική σύσταση σχετικά με συναφείς αγορές για προϊόντα και υπηρεσίες και στην απόφαση με την οποία καθορίζονται διακρατικές αγορές, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 15 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο).

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, το ταχύτερο δυνατόν μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, και, στη συνέχεια, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, οι εθνικές κανονιστικές αρχές προβαίνουν σε ανάλυση της αγοράς, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 16 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο), ώστε να προσδιορίσουν εάν θα διατηρήσουν, θα τροποποιήσουν ή θα άρουν τις υποχρεώσεις αυτές. Στα μέρη που επηρεάζονται από την εν λόγω τροποποίηση ή απόσυρση υποχρεώσεων, παρέχεται ενδεδειγμένη χρονική περίοδος προειδοποίησης.

Άρθρο 8

Επιβολή, τροποποίηση ή άρση υποχρεώσεων

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι εθνικές κανονιστικές αρχές να έχουν εξουσία επιβολής των υποχρεώσεων, που προσδιορίζονται στα άρθρα 9 έως 13.

2. Εφόσον, έπειτα από ανάλυση της αγοράς η οποία πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 16 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία

για πλαίσιο), ο φορέας εκμετάλλευσης ορίζεται ως έχων σημαντική ισχύ στη συγκεκριμένη αγορά, οι εθνικές κανονιστικές αρχές επιβάλλουν, κατά περίπτωση, τις υποχρεώσεις οι οποίες αναφέρονται στα άρθρα 9, 10, 11, 12 και 13 της παρούσας οδηγίας.

3. Με την επιφύλαξη:

- των διατάξεων του άρθρου 5, παράγραφοι 1 και 2 και του άρθρου 6,
- των διατάξεων των άρθρων 12 και 13 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο), του όρου 7 του μέρους Β του παραρτήματος της οδηγίας 2002/20/EK (οδηγία για την αδειοδότηση), όπως εφαρμόζεται βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1 της οδηγίας αυτής, καθώς και των άρθρων 27, 28 και 30 της οδηγίας 2002/22/EK (οδηγία για την καθολική υπηρεσία) και των συναφών διατάξεων της οδηγίας 97/66/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997, περί επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων και προστασίας της ιδιωτικής ζωής στον τηλεπικοινωνιακό τομέα ⁽¹⁾ οι οποίες περιέχουν υποχρεώσεις για επιχειρήσεις εκτός από εκείνες οι οποίες έχουν οριστεί ως έχουσες σημαντική ισχύ στην αγορά· ή
- της ανάγκης συμμόρφωσης με διεθνείς υποχρεώσεις,

οι εθνικές κανονιστικές αρχές δεν επιβάλλουν τις υποχρεώσεις των άρθρων 9 έως 13 σε φορείς εκμετάλλευσης οι οποίοι δεν έχουν οριστεί σύμφωνα με την παράγραφο 2.

Σε εξαιρετικές περιστάσεις, όταν η εθνική κανονιστική αρχή προτίθεται να επιβάλλει σε φορείς εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ στην αγορά, υποχρεώσεις πρόσβασης ή διασύνδεσης άλλες από εκείνες που ορίζονται στα άρθρα 9 έως 13 της παρούσας οδηγίας, υποβάλλει το αίτημα αυτό στην Επιτροπή. Η Επιτροπή, ενεργώντας σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2, αποφασίζει είτε να επιτρέψει στις εθνικές κανονιστικές αρχές να λάβουν τα εν λόγω μέτρα είτε να μην τους το επιτρέψει.

4. Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, έχουν ως βάση τη φύση του προβλήματος που εντοπίστηκε, είναι αναλογικές και δικαιολογημένες, υπό το πρίσμα των στόχων που ορίζει το άρθρο 8 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο). Οι υποχρεώσεις αυτές επιβάλλονται μόνο κατόπιν διαβουλεύσεως, σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας αυτής.

5. Αναφορικά με την παράγραφο 3 πρώτο εδάφιο τρίτη περίπτωση, οι εθνικές κανονιστικές αρχές κοινοποιούν στην Επιτροπή αποφάσεις για την επιβολή, τροποποίηση ή άρση υποχρεώσεων σε συντελεστές της αγοράς, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 7 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο).

Άρθρο 9

Υποχρέωση διαφάνειας

1. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν, σύμφωνα με το άρθρο 8, να επιβάλλουν υποχρεώσεις διαφάνειας όσον αφορά τη

⁽¹⁾ ΕΕ L 24 της 30.1.1998, σ. 1.

διασύνδεση και/ή την πρόσβαση, βάσει των οποίων απαιτείται από τους φορείς εκμετάλλευσης να δημοσιοποιούν συγκεκριμένες πληροφορίες, όπως πληροφορίες λογιστικής φύσεως, τεχνικές προδιαγραφές, χαρακτηριστικά δικτύου, όρους και προϋποθέσεις παροχής και χρήσης, καθώς και τιμές.

2. Ιδίως, στην περίπτωση που ένας φορέας εκμετάλλευσης έχει υποχρεώσεις αμεροληψίας, οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να απαιτούν από τον φορέα αυτόν εκμετάλλευσης να δημοσιεύει προσφορά αναφοράς, που θα είναι επαρκώς αναλυτική προκειμένου να εξασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις δεν υποχρεούνται να πληρώνουν για ευκολίες οι οποίες δεν είναι αναγκαίες για τη ζητούμενη υπηρεσία, που θα παρέχει περιγραφή των σχετικών προσφορών, διαχωρισμένων ανά στοιχείο ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς, και τους συναφείς όρους και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των τιμών. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές δύνανται, μεταξύ άλλων, να επιβάλλουν αλλαγές στις προσφορές αναφοράς για την εκπλήρωση τυχόν υποχρεώσεων οι οποίες επιβάλλονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

3. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να καθορίζουν αναλυτικά τις πληροφορίες που πρέπει να διατίθενται, τις απαιτούμενες λεπτομέρειες και τον τρόπο δημοσίευσής τους.

4. Παρά την παράγραφο 3, όταν ένας φορέας εκμετάλλευσης έχει, δυνάμει του άρθρου 12, υποχρεώσεις όσον αφορά την αδειοδομημένη πρόσβαση στο στρεπτό ζεύγος μεταλλικών αγωγών του τοπικού βρόχου, οι εθνικές κανονιστικές αρχές εξασφαλίζουν τη δημοσίευση προσφοράς αναφοράς που περιέχει τουλάχιστον τα στοιχεία που εκτίθενται στο παράρτημα II.

5. Υπό το πρίσμα των εξελίξεων της αγοράς και της τεχνολογίας, το Παράρτημα II δύναται να τροποποιείται με τη διαδικασία του άρθρου 14 παράγραφος 3.

Άρθρο 10

Υποχρέωση αμεροληψίας

1. Η εθνική κανονιστική αρχή δύναται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8, να επιβάλλει υποχρεώσεις αμεροληψίας όσον αφορά τη διασύνδεση και/ή την πρόσβαση.

2. Οι υποχρεώσεις αμεροληψίας διασφαλίζουν, ιδίως, ότι ο φορέας εκμετάλλευσης εφαρμόζει ισοδύναμους όρους, σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, και παρέχει υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με τις παρεχόμενες για τις δικές τους υπηρεσίες ή τις υπηρεσίες των θυγατρικών τους ή των εταίρων τους.

Άρθρο 11

Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού

1. Η εθνική κανονιστική αρχή μπορεί να επιβάλλει, σύμφωνα με το άρθρο 8, υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού όσον αφορά καθορισμένες δραστηριότητες που αφορούν τη διασύνδεση ή/και την πρόσβαση.

Η εθνική κανονιστική αρχή μπορεί ιδίως να απαιτεί από μια καθετοποιημένη επιχείρηση να καθιστά διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές τιμολογήσεις προκειμένου, μεταξύ άλλων, να διασφαλίζεται η συμμόρφωση, όπου υπάρχει απαίτηση αμεροληψίας, σύμφωνα με το άρθρο 10 ή, όπου είναι απαραίτητο, να αποτρέπεται ενδεχόμενη άδικη διεπίδωξη. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές δύνανται να καθορίζουν τη μορφή και τη λογιστική μέθοδο που πρέπει να χρησιμοποιούνται.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 5 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο) και προκειμένου να διευκολύνεται ο έλεγχος της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις διαφάνειας και αμεροληψίας, οι εθνικές κανονιστικές αρχές έχουν αρμοδιότητα να ζητούν την υποβολή λογιστικών βιβλίων, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων για έσοδα από τρίτους, κατόπιν αιτήματος. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να δημοσιεύουν τις πληροφορίες που συμβάλλουν σε μια ανοικτή και ανταγωνιστική αγορά, τηρουμένων των εθνικών και κοινοτικών κανόνων όσον αφορά το εμπορικό απόρρητο.

Άρθρο 12

Υποχρεώσεις πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου

1. Η εθνική κανονιστική αρχή δύναται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8, να επιβάλλει, σε φορείς εκμετάλλευσης, υποχρεώσεις να ικανοποιούν εύλογες αιτήσεις για πρόσβαση ή χρήση ειδικών στοιχείων του δικτύου και συναφών ευκολιών, μεταξύ άλλων σε περιπτώσεις όπου, η εθνική κανονιστική αρχή κρίνει ότι, η άρνηση πρόσβασης ή οι παράλογοι όροι και προϋποθέσεις με ανάλογο αποτέλεσμα, θα δυσχέραιναν τη δημιουργία βιώσιμης ανταγωνιστικής αγοράς, σε επίπεδο λιανικού εμπορίου ή ότι δεν θα ήταν προς το συμφέρον των τελικών χρηστών.

Από τους φορείς εκμετάλλευσης δύναται, μεταξύ άλλων, να απαιτούνται:

- α) η παροχή σε τρίτους πρόσβασης σε καθορισμένα στοιχεία και/ή ευκολίες του δικτύου, συμπεριλαμβανομένης της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο·
- β) η καλόπιστη διαπραγμάτευση με επιχειρήσεις που ζητούν πρόσβαση·
- γ) η μη ανάκληση ήδη χορηγηθείσας πρόσβασης σε ευκολίες·

δ) η παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών χονδρικής για μεταπώληση από τρίτους·

ε) η χορήγηση ελεύθερης πρόσβασης σε τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα ή άλλες βασικές τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ή των υπηρεσιών εικονικού δικτύου·

στ) η παροχή συνεγκατάστασης ή άλλων μορφών από κοινού χρήσης ευκολιών, συμπεριλαμβανομένων αγωγών, κτιρίων ή ιστών·

ζ) η παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών που είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας διατεματικών υπηρεσιών που παρέχονται σε χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των ευκολιών για υπηρεσίες ευφών δικτύων ή περιαγωγής σε κινητά δίκτυα·

η) η παροχή πρόσβασης σε συστήματα επιχειρησιακής υποστήριξης ή παρόμοια συστήματα λογισμικού, απαραίτητα για την εξασφάλιση ισότιμου ανταγωνισμού στην παροχή των υπηρεσιών·

θ) η διασύνδεση δικτύων ή ευκολιών δικτύου.

Οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να συνοδεύουν τις υποχρεώσεις αυτές, με όρους ισότιμου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα.

2. Όταν οι εθνικές κανονιστικές αρχές εξετάζουν εάν θα επιβάλλουν τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ιδίως όταν εκτιμούν κατά πόσο οι υποχρεώσεις αυτές είναι ανάλογες προς τους στόχους που ορίζει το άρθρο 8 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο), λαμβάνουν υπόψη τους εξής ιδίως παράγοντες:

- α) την τεχνική και οικονομική βιωσιμότητα της χρήσης ή της εγκατάστασης ανταγωνιστικών ευκολιών, ανάλογα με τον ρυθμό ανάπτυξης της αγοράς, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τον τύπο της διασύνδεσης και της πρόσβασης περί των οποίων πρόκειται·
- β) τη σκοπιμότητα παροχής της προτεινόμενης πρόσβασης σε συνάρτηση με τις διαθέσιμες δυνατότητες·
- γ) την αρχική επένδυση του κατόχου της ευκολίας, έχοντας υπόψη τους συναφείς με την υλοποίηση της επένδυσης κινδύνους·
- δ) την ανάγκη μακροπρόθεσμης διασφάλισης του ανταγωνισμού·
- ε) κατά περίπτωση, τα συναφή δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας·
- στ) την παροχή πανευρωπαϊκών υπηρεσιών.

Άρθρο 13

Υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης

1. Η εθνική κανονιστική αρχή δύναται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8, να επιβάλλει υποχρεώσεις σχετικά με την ανάκτηση κόστους και ελέγχους τιμών, που περιλαμβάνουν υποχρέωση καθορισμού των τιμών με γνώμονα το κόστος και υποχρέωση όσον αφορά τα συστήματα κοστολόγησης, για την παροχή ειδικών τύπων διασύνδεσης και/ή πρόσβασης, σε περιπτώσεις όπου η ανάλυση της αγοράς καταδεικνύει ότι η έλλειψη πραγματικού ανταγωνισμού σημαίνει ότι ο ενδιαφερόμενος

φορέας εκμετάλλευσης μπορεί να διατηρεί τις τιμές σε υπερβολικά υψηλά επίπεδα ή να συμπιέζει τις τιμές, εις βάρος των τελικών χρηστών. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές λαμβάνουν υπόψη την επένδυση του φορέα εκμετάλλευσης και του επιτρέπουν έναν εύλογο συντελεστή απόδοσης επί του επαρκούς επενδεδυμένου κεφαλαίου, λαμβάνοντας υπόψη τους συναφείς κινδύνους.

2. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές εξασφαλίζουν ότι κάθε επιβαλλόμενος μηχανισμός ανάκτησης κόστους ή μέθοδος τιμολόγησης, προάγει την οικονομική απόδοση και τον βιώσιμο ανταγωνισμό, και μεγιστοποιεί το όφελος για τους καταναλωτές. Εν προκειμένω, οι εθνικές κανονιστικές αρχές δύνανται επίσης να λαμβάνουν υπόψη τις διαθέσιμες τιμές σε συγκρίσιμες ανταγωνιστικές αγορές.

3. Όταν ένας φορέας εκμετάλλευσης έχει υποχρέωση καθορισμού των τιμών με γνώμονα το κόστος, ο ενδιαφερόμενος φορέας εκμετάλλευσης φέρει το βάρος της απόδειξης ότι τα τέλη υπολογίζονται βάσει του κόστους, λαμβανομένου υπόψη ενός εύλογου συντελεστή απόδοσης της επένδυσης. Για τον υπολογισμό του κόστους αποτελεσματικής παροχής υπηρεσιών, οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν λογιστικές μεθόδους ανεξάρτητες από εκείνες που χρησιμοποιεί η επιχείρηση. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές δύνανται να απαιτούν από τον φορέα εκμετάλλευσης να αιτιολογεί πλήρως τις τιμές που επιβάλλει και, κατά περίπτωση, δύνανται να απαιτούν προσαρμογή των τιμών.

4. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές εξασφαλίζουν ότι, όταν η εφαρμογή συστήματος κοστολόγησης επιβάλλεται για λόγους υποστήριξης του ελέγχου των τιμών, πρέπει να τίθεται στη διάθεση του κοινού περιγραφή του συστήματος κοστολόγησης, στην οποία να εμφανίζονται τουλάχιστον οι βασικές κατηγορίες κόστους και οι κανόνες για την κατανομή του. Η συμμόρφωση με το σύστημα κοστολόγησης ελέγχεται από αρμόδιο ανεξάρτητο φορέα. Δημοσιεύεται ετησίως δήλωση σχετικά με τη συμμόρφωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 14

Επιτροπή

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή επικοινωνιών, η οποία έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 22 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ (οδηγία πλαίσιο).

2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 3 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, τηρουμένου του άρθρου 8 της εν λόγω απόφασης.

3. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 5 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, τηρουμένου του άρθρου 8 της εν λόγω απόφασης.

Η προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 6 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, καθορίζεται σε τρεις μήνες.

4. Η επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.

Άρθρο 15

Δημοσίευση πληροφοριών και πρόσβαση σε αυτές

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι ειδικές υποχρεώσεις που επιβάλλονται σε επιχειρήσεις δυνάμει της παρούσας οδηγίας, δημοσιεύονται και ότι προσδιορίζονται οι ειδικές αγορές προϊόντων/υπηρεσιών και οι γεωγραφικές αγορές. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι διατίθενται στο κοινό ενημερωμένες πληροφορίες, υπό την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες δεν είναι εμπιστευτικές και ότι ιδίως δεν αφορούν μυστικά της επιχειρήσεως, κατά τρόπον που εγγυάται την εύκολη πρόσβαση όλων των ενδιαφερομένων στις πληροφορίες αυτές.

2. Τα κράτη μέλη αποστέλλουν στην Επιτροπή αντίγραφο όλων των δημοσιευόμενων πληροφοριών. Η Επιτροπή διαθέτει τις πληροφορίες αυτές σε εύκολα προσβάσιμη μορφή και τις διανέμει, κατά περίπτωση, στην επιτροπή επικοινωνιών.

Άρθρο 16

Κοινοποίηση

1. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή, το αργότερο έως την ημερομηνία εφαρμογής η οποία αναφέρεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, τις εθνικές κανονιστικές αρχές που είναι αρμόδιες για τα καθήκοντα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

2. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές κοινοποιούν στην Επιτροπή τα ονόματα των φορέων εκμετάλλευσης οι οποίοι θεωρούνται ότι έχουν σημαντική ισχύ στην αγορά για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, καθώς και τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται σε αυτούς δυνάμει της παρούσας οδηγίας. Οποιαδήποτε αλλαγή που επηρεάζει τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται σε επιχειρήσεις ή στις επιχειρήσεις που θίγονται δυνάμει των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, κοινοποιείται αμελλητί στην Επιτροπή.

Άρθρο 17

Διαδικασίες επανεξέτασης

Η Επιτροπή επανεξετάζει ανά τακτά χρονικά διαστήματα, τη λειτουργία της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, για πρώτη φορά το αργότερο τρία χρόνια μετά την ημερομηνία εφαρμογής, που αναφέρεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή μπορεί να ζητά πληροφορίες από τα κράτη μέλη, οι οποίες παρέχονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Άρθρο 18

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 24 Ιουλίου 2003. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από τις 25 Ιουλίου 2003.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία καθώς και οιασδήποτε μεταγενέστερης τροποποίησης των εν λόγω διατάξεων.

Άρθρο 19

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 20

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 7 Μαρτίου 2002.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. COX

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. C. APARICIO

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΟΡΟΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ ΠΟΥ ΜΕΤΑΔΙΔΟΝΤΑΙ ΣΕ ΘΕΑΤΕΣ ΚΑΙ ΑΚΡΟΑΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ**Μέρος Ι: Προϋποθέσεις για συστήματα υπό όρους πρόσβασης, που ισχύουν σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1**

Για την υπό όρους πρόσβαση των θεατών και ακροατών της Κοινότητας σε υπηρεσίες ψηφιακής τηλεόρασης και ραδιοφώνου, ανεξάρτητα από τον τρόπο μετάδοσης, τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν, σύμφωνα με το άρθρο 6, ότι ισχύουν οι ακόλουθοι όροι:

- α) τα συστήματα υπό όρους πρόσβασης που λειτουργούν στην αγορά της Κοινότητας πρέπει να διαθέτουν την απαραίτητη τεχνική ικανότητα για μη δαπανηρό διέλεγχο, παρέχοντας τη δυνατότητα πλήρους ελέγχου από τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων, σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο, των υπηρεσιών που χρησιμοποιούν τέτοιου είδους συστήματα υπό όρους πρόσβασης·
- β) όλοι οι φορείς εκμετάλλευσης υπηρεσιών υπό όρους πρόσβασης, ανεξάρτητα από τον τρόπο μετάδοσης, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες πρόσβασης σε υπηρεσίες ψηφιακής τηλεόρασης και ραδιοφώνου και από τις υπηρεσίες πρόσβασης των οποίων εξαρτώνται οι ραδιοτηλεοπτικοί φορείς μετάδοσης, προκειμένου να είναι προσιτοί σε οποιαδήποτε ομάδα των δυναμικών θεατών ή ακροατών τους:
 - προσφέρουν σε όλους τους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς, σε δίκαιη, εύλογη και αμερόληπτη βάση η οποία συνάδει με το κοινοτικό δίκαιο περί ανταγωνισμού, τεχνικές υπηρεσίες που επιτρέπουν τη λήψη των ψηφιακών υπηρεσιών των ραδιοτηλεοπτικών φορέων από θεατές ή ακροατές μέσω αποκωδικοποιητών τους οποίους διαθέτουν οι φορείς παροχής υπηρεσιών και τηρούν το κοινοτικό δίκαιο περί ανταγωνισμού,
 - τηρούν χωριστά λογιστικά βιβλία για τις δραστηριότητές τους ως φορείς παροχής υπηρεσιών υπό όρους πρόσβασης·
- γ) όταν οι κάτοχοι των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας σχετικά με συστήματα και προϊόντα υπό όρους πρόσβασης, χορηγούν άδειες στους κατασκευαστές εξοπλισμού ευρείας κατανάλωσης, οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι αυτό γίνεται υπό δίκαιους, εύλογους και αμερόληπτους όρους. Λαμβάνοντας υπόψη τους τεχνικούς και εμπορικούς παράγοντες, οι κάτοχοι δικαιωμάτων δεν εξαρτούν τη χορήγηση αδειών από όρους με τους οποίους απαγορεύεται, αποτρέπεται ή αποθαρρύνεται η συμπερίληψη, στο ίδιο προϊόν:
 - κοινής διεπαφής που επιτρέπει τη σύνδεση με διάφορα άλλα συστήματα πρόσβασης, ή
 - συγκεκριμένων μέσων άλλου συστήματος πρόσβασης, εφόσον ο αποδέκτης της άδειας πληροί τις σχετικές εύλογες προϋποθέσεις που εγγυώνται, σε ό,τι τον αφορά, την ασφάλεια των συναλλαγών των φορέων εκμετάλλευσης συστημάτων υπό όρους πρόσβασης.

Μέρος ΙΙ: Λοιπές ευκολίες στις οποίες δύνανται να εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο β).

- α) Πρόσβαση σε διεπαφές προγράμματος εφαρμογής (API).
- β) Πρόσβαση σε ηλεκτρονικούς οδηγούς προγραμμάτων (EPG).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΑΔΕΣΜΟΠΟΙΗΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟ ΣΤΡΕΠΤΟ ΖΕΥΓΟΣ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΑΓΩΓΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΒΡΟΧΟΥ, Ο ΟΠΟΙΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Για τους σκοπούς του παρόντος παραρτήματος, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «τοπικός υπο-βρόχος» ο μερικός τοπικός βρόχος που συνδέει το σημείο τερματισμού του δικτύου στις εγκαταστάσεις του συνδρομητή με σημείο συγκέντρωσης ή προσδιορισμένο ενδιάμεσο σημείο πρόσβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο·
- β) «αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο» η πλήρως αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και η μεριζόμενη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο. Η πρόσβαση αυτή δεν συνεπάγεται αλλαγές στο καθεστώς ιδιοκτησίας του τοπικού βρόχου·
- γ) «πλήρως αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο» η παροχή σε δικαιούχο πρόσβασης στον τοπικό βρόχο ή στον τοπικό υπο-βρόχο του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης, η οποία επιτρέπει τη χρήση του πλήρους φάσματος συχνοτήτων του στρεπτού ζεύγους μεταλλικών αγωγών·
- δ) «μεριζόμενη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο» η παροχή σε δικαιούχο πρόσβασης στον τοπικό βρόχο ή στον τοπικό υπο-βρόχο του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης, η οποία επιτρέπει τη χρήση της μη φωνητικής περιοχής του φάσματος συχνοτήτων του στρεπτού ζεύγους μεταλλικών αγωγών. Ο τοπικός βρόχος εξακολουθεί να χρησιμοποιείται από τον κοινοποιημένο φορέα εκμετάλλευσης για την παροχή τηλεφωνικής υπηρεσίας στο κοινό.

A. Προϋποθέσεις αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο

- 1. Στοιχεία δικτύου στα οποία παρέχεται η πρόσβαση που καλύπτει ειδικότερα τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) πρόσβαση σε τοπικούς βρόχους·
 - β) πρόσβαση στη μη φωνητική περιοχή του φάσματος συχνοτήτων ενός τοπικού βρόχου, στην περίπτωση μεριζόμενης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο.
- 2. Πληροφορίες που αφορούν τις θέσεις των τόπων φυσικής πρόσβασης ⁽¹⁾, και την ύπαρξη τοπικών βρόχων σε συγκριμένα σημεία του δικτύου πρόσβασης.
- 3. Τεχνικές προϋποθέσεις που αφορούν την πρόσβαση και τη χρήση των τοπικών βρόχων, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών χαρακτηριστικών του στρεπτού ζεύγους μεταλλικών αγωγών στον τοπικό βρόχο.
- 4. Διαδικασίες παραγγελιών και εφοδιασμού, περιορισμοί χρήσης.

B. Υπηρεσίες συνεγκατάστασης

- 1. Πληροφορίες σχετικά με τους τόπους του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης ⁽¹⁾.
- 2. Δυνατότητες συνεγκατάστασης στους τόπους που αναφέρονται στο σημείο 1 (συμπεριλαμβανομένης της φυσικής συνεγκατάστασης και, ενδεχομένως, της εξ αποστάσεως και της εικονικής συνεγκατάστασης).
- 3. Χαρακτηριστικά εξοπλισμού: περιορισμοί, εφόσον υπάρχουν, στον εξοπλισμό που μπορεί να συνεγκατασταθεί.
- 4. Θέματα ασφάλειας: μέτρα που λαμβάνονται από τους κοινοποιημένους φορείς εκμετάλλευσης για την ασφάλεια των χώρων τους.
- 5. Προϋποθέσεις πρόσβασης για το προσωπικό ανταγωνιστικών φορέων εκμετάλλευσης.
- 6. Προδιαγραφές ασφάλειας.
- 7. Κανόνες για τη διάθεση χώρου στις περιπτώσεις που ο χώρος συνεγκατάστασης είναι περιορισμένος.
- 8. Προϋποθέσεις για την επιθεώρηση, από τους δικαιούχους, των χώρων στους οποίους διατίθεται φυσική συνεγκατάσταση ή των τόπων όπου η συνεγκατάσταση δεν έχει γίνει δεκτή λόγω έλλειψης χωρητικότητας.

⁽¹⁾ Η διάθεση των πληροφοριών αυτών δύναται να περιορίζεται μόνο στα ενδιαφερόμενα μέρη, προκειμένου να αποφεύγονται προβλήματα δημοσίας ασφάλειας.

Γ. Συστήματα πληροφοριών

Προϋποθέσεις πρόσβασης στα συστήματα λειτουργικής υποστήριξης, στα συστήματα πληροφοριών ή στις βάσεις δεδομένων του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης για προπαραγγελία, εφοδιασμό, παραγγελία, αιτήσεις συντήρησης και επισκευής και τιμολόγηση.

Δ. Προϋποθέσεις παροχής

1. Προθεσμία ανταπόκρισης στις αιτήσεις παροχής υπηρεσιών και ευκολιών· συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών, επιδιόρθωση σφαλμάτων, διαδικασίες αποκατάστασης του κανονικού επιπέδου υπηρεσιών και παράμετροι ποιότητας υπηρεσιών.
 2. Τυποποιημένοι όροι συμβάσεως, συμπεριλαμβανομένης, ανάλογα με την περίπτωση, αποζημίωσης, σε περίπτωση μη τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών.
 3. Τιμές ή τρόποι τιμολόγησης για κάθε προαναφερόμενο χαρακτηριστικό, λειτουργία και ευκολία.
-